

ZŠ a MŠ Proseč

Základní škola a mateřská škola Proseč

Rybenská 260, 539 44 Proseč u Skutče, IČO: 75018772

tel.: 469321291, www.zsprosec.cz, e-mail: skola@zsprosec.cz

PLÁN PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

PODLE TYPU PREVENCE

ZŠ - 2019/2020

OBSAH

1. KLASIFIKACE PRIMÁRNÍ PREVENCE	3
NESPECIFICKÁ ŠKOLSKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE	3
SPECIFICKÁ ŠKOLSKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE	3
<i>Všeobecná primární prevence.....</i>	<i>3</i>
<i>Selektivní primární prevence.....</i>	<i>4</i>
<i>Indikovaná primární prevence</i>	<i>4</i>
2. AKCE PODPORUJÍCÍ POZITIVNÍ ZÁJMY – KULTURA.....	5
3. PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ.....	5
4. AKCE, KTERÉ NEPOŘÁDÁ SAMA ŠKOLA	6
5. AKCE PODPORUJÍCÍ POZITIVNÍ ZÁJMY – SPORTOVNÍ AKTIVITY	6
6. AKCE K UTVÁŘENÍ PŘÍZNIVÉHO KLIMATU ŠKOLY A TŘÍDY	7

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům s přihlédnutím k místním specifikům a individualitě jedinců. Důležitým faktorem je snížení rizik a vlivů, které narušují zdravý vývoj dětí školního věku.

1. Klasifikace primární prevence

V rámci primární prevence rozlišujeme prevenci **nespecifickou** a **specifickou**. Specifickou pak dále na **všeobecnou, selektivní** a **indikovanou**.

Nespecifická školská primární prevence

Do nespecifické školské primární prevence řadíme aktivity, které nemají přímou souvislost s rizikovým chováním a aktivity které napomáhají snižovat riziko vzniku a rozvoje rizikového chování prostřednictvím lepšího využívání volného času. Patří sem např. zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání (MŠMT, 2005, Černý, 2010). Lze říci, že programy nespecifické prevence by existovaly a byly žádoucí i v případě, že by neexistovaly rizikové projevy chování. Nespecifické programy nelze vztahovat k určitému fenoménu, jehož výskytu se program snaží předcházet - působí obecně, nespecificky (MŠMT, 2009). Nespecifická prevence se neváže úzce a přímo k žádnému typu rizikového chování, tak jak jsou popsány výše.

V plánu našich aktivit na školní rok 2019/2020 tam můžeme zařadit tyto aktivity:

- podporující pozitivní zájmy – kultura
- podporující pozitivní zájmy – sportovní
- podílející se na vytváření příznivého klimatu školy
- projektové vyučování
- besedy s faráři
- kroužky a nepovinné předměty
- třídnické hodiny

Specifická školská primární prevence

Za specifickou školskou primární prevencí považujeme takové aktivity a programy, které jsou úzce zaměřeny na některou z konkrétních forem rizikového chování. Snahou je působit cíleně, specificky na informovanost a postoje dětí k danému typu rizikového chování. Programy specifické primární prevence jsou všechny takové programy, které by neexistovaly, kdyby neexistoval problém rizikových projevů chování (MŠMT, 2009).

Specifickou prevencí dále členíme do tří úrovní. Tyto úrovně jsou vydefinovány v závislosti na tom, jaká je **cílová skupina programu, jaká je míra jejího ohrožení rizikovým chováním**.

Všeobecná primární prevence

je zaměřena na běžnou populaci dětí a mládeže bez rozdělování na méně či více rizikové skupiny. Zohledňuje se pouze věkové složení, případně specifika daná např. sociálními nebo jinými faktory. Patří sem programy pro větší počet osob (třída či menší sociální skupina). V praxi ve většině případů dostačuje na realizaci programu všeobecné primární prevence SŠ vzdělání, základní lektorský výcvik, úplné vzdělání školního metodika prevence, realizují ho i lidé specifickými dovednostmi – např. záchranáři, policisté. Cílem je např. zamezit nebo oddálit užívání návykových látek. Jedná se o tematické programy se zpracovanou metodikou.

V plánu našich aktivit na školní rok 2019/2020 tam můžeme zařadit:

- Beseda s p. Řehákem O nemoci AIDS a soucit s trpícími
- Beseda s Policií ČR – občanské právo (9. ročník)
- Dopravní výchova ve 4. a 5. ročníku (ve spolupráci s Městskou policií VM, s Policií ČR)

- Přednáška o holocaustu (9. ročník)
- Exkurze – Ležáky
- Přednáška první pomoci
- Preventivní zubní program
- Programy od PPP Ústí nad Orlicí
- Třídnické hodiny
- Besedy s p. Blažkovou pro 2. stupeň
- Škola osobního života

Selektivní primární prevence

se zaměřuje na skupiny osob, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování, tj. jsou více ohrožené (např. zvýšeně vystavené působení rizikových faktorů) než jiné skupiny populace. Rizikové skupiny lze identifikovat na základě biologických, psychologických, sociálních nebo environmentálních rizikových faktorů souvisejících s rizikovým chováním, a dále podle věku, pohlaví, rodinné historie, místa bydliště nebo úrovně sociálního znevýhodnění (Gallà et al., 2005). Jedná se např. děti alkoholiků, studenti, kteří nedokončili školu nebo kteří mají zhoršený prospěch. Většinou se zde pracuje s menšími skupinami či jednotlivci. **Není posuzována aktuální situace jednotlivce, hodnotí se pouze na základě své příslušnosti k popisované skupině** (např. Romové, třída na základní škole praktické apod.) a na základě této příslušnosti je navržen selektivní program. Patří sem i různé intenzivní nespécifické sociálně-psychologické skupinové programy posilující např. sociální dovednosti, komunikaci, vztahy atd. Vzhledem k práci s cílovou skupinou se zvýšeným rizikem, se zde klade větší důraz na vzdělání preventivní.

Indikovaná primární prevence

se zaměřuje na jedince či skupinu, kteří jsou vystaveni působení výrazně rizikových faktorů, případně u kterých se již vyskytly projevy rizikového chování. Snahou je podchytit problém co nejdříve, správně posoudit a vyhodnotit potřebnost specifických intervencí a neprodleně tyto intervence zahájit. Jedná se již o práci s dětmi a mládeží, u kterých je zvýšené riziko výskytu či již počínající projevy rizikového chování (Černý, 2010). **Podstatou indikované prevence je, že jedinec byl do vybrané skupiny indikován – tedy vybrán dle posouzení své individuální situace** (diagnostikou, screeningem, dotazníky apod.). Cílem indikované prevence není jen např. oddálení užívání drog, ale také snížení frekvence a objemu užívaných drog a zmírnění následků jejich užívání. Dalším cílem je porozumět rizikovému chování prostřednictvím vymezení rizikových a protektivních faktorů, především z oblasti individuálních rizikových faktorů vztahujících se k duševním problémům (např. externalizující a internalizující poruchy, děti s ADHD), které se vyskytují již v dětství a které zvyšují riziko problémů s drogami (EMCDDA, 2009). Nedílnou součástí indikované prevence je vyhodnocení (screening) rizikosti jednotlivce z hlediska užívání návykových látek (Mrazek & Haggerty, 1994; Kalina et al., 2003; NIDA, 2003; EMCDDA, 2009). Tato úroveň prevence již vyžaduje např. speciální pedagogické, psychologické, adiktologické nebo jiné podobné vzdělání pro práci preventivní, je nárokován Mgr. stupeň VŠ studia, speciální trénink a dvouletá praxe pro samostatnou práci. (Černý, 2010). Na této úrovni lze s klientem preventivně pracovat individuálně i skupinově.

Selektivní, příp. indikovaná primární prevence na naší škole ve větší míře neprobíhá, zatím se zde nevyskytují skupiny dětí více ohrožené rizikovým chováním.

Individuální přístup a zvýšená péče i v oblasti prevence probíhá v naší škole pouze při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Tito žáci mohou být (vzhledem k poruchám chování a příp. rodinnému prostředí) více ohroženou skupinou, u které se může projevit některá z forem rizikového chování, jsou vystaveni většímu riziku duševních poruch v budoucnosti.

Péče o tyto žáky spočívá ve spolupráci učitele, rodiče, výchovného poradce, školního psychologa, příp. metodika prevence, PPP, OSPODU. V individuálním přístupu k těmto žákům výrazně pomáhají také asistenti pedagoga.

2. Akce podporující pozitivní zájmy – kultura

DATUM	ČINNOST	TŘÍDA
	Jičín – město pohádek	Červánek, Prosečánek
	Skutečský slavík	
	Abonentní představení Pardubice	Klub přátel divadla
	Vánoční koncert pro školu a veřejnost	1. st., 2. st., Školní pěv. sbory
	Vánoce na zámku	
	Prosečská hvězda, Prosečský dřeváček	
	Závěrečný koncert pěv. sborů pro školu a veřejnost	
	Koncert Daniela Juna	
	Divadélko pro školy	

3. Projektové vyučování

Podílí se na vytváření příznivého klimatu třídy a školy, na prevenci rizikového chování, na vytváření postojů a schopností reagovat v krizových situacích.

DATUM	ČINNOST	TŘÍDA
	GO program	6. tř.
	Velikonoční projekt	5. tř. pro 1. st.
	„72 hodin“	všichni
	Halloween	2. st. pro 1. st.
	Mikuláš po děti	9. tř. pro 1. st.
	Ekologie letem světem	2. st.
	Den Země	2. st.
	Po stopách K. H. Borovského	2. st.
	Čarodějnice	všichni
	Globální problémy lidstva	7. tř.
	Chování člověka za mimořádných událostí	9. tř. pro 2. st.
	Světový den vody	všichni
	Pohádky pro rytíře řádu čtenářského	9. tř. pro 2. tř.
	Po stopách Boženy Němcové	8. tř.
	Návrat k tradicím	všichni
	Plast je past - FVTP	2. stupeň

4. Akce, které nepořádá sama škola

Plánujeme a objednávat tyto akce tak, aby vhodně doplňovaly preventivní aktivity školy.

DATUM	ČINNOST	TŘÍDA
	Beseda s Policií ČR	2. st.
	Dopravní výchova (Městská policie VM)	4., 5. tř.
	Besedy s faráři (V. Novákem, L. Klímou)	8., 9. tř.
	Beseda o HOLOCAUSTU – M. Goblová	
	Preventivní zubní program	1. stupeň
	Beseda s p. Řehákem	8., 9. třída
	Škola osobního života	Vybrané třídy
	Ležáky - exkurze	9. tř.
	Přednáška PP	9. tř.
	Exkurze s kroužkem technických dovedností	
	Besedy s p. Blažkovou	2. stupeň
	Představení Moje tělo	
	Beseda o československých legiích	
	Preventivní programy PPP Ústí nad Orlicí	všichni

5. Akce podporující pozitivní zájmy – sportovní aktivity

DATUM	ČINNOST	TŘÍDA
	OVOV	vybraní žáci
	Závod lesní krajinou	všichni
	Cvičení v přírodě	všichni
	Hrošíáda	
	Bruslení	
	Lyžařský výcvik	7. tř.
	Fotbalový turnaj	

Další sportovní aktivity a akce – viz Plán sportovní činnosti ve školním roce 2019/2020, který je přílohou Minimálního preventivního programu 2019/2020.

6. Akce k utváření příznivého klimatu školy a třídy

DATUM	ČINNOST	TŘÍDA
	Mezinárodní den seniorů	všichni
	Společné sázení cibulek	9. tř., 1. tř.
	Pasování na „Rytíře řádu čtenářského“	2. tř.
	72 hodin	
	Vánoční dílny s rodiči	1. st.
	Vánoční koncert pro školu a veřejnost	
	Návštěva předškoláků v 1. tř.	
	Tvořivá dílna	2. st.
	Zajímavé vyučování – exkurze do MK	6. tř.
	Čtení pro 2. třídu	9. tř.
	Mezinárodní den dětí	
	Všechny školní výlety	
	Rozloučení s 9. třídou	
	Exkurze- Planetárium HK a muzeum Holice	6. tř.
	Lyžařský výcvik	
	Muzeum dýmek	6. tř.

Zpracovaly: PaedDr. Hana Mrkosová, Mgr. Romana Pešková
V Proseči 27. 9. 2019

.....
Mgr. Josef Roušar,
ředitel ZŠ a MŠ Proseč

.....
PaedDr. Hana Mrkosová,
Mgr. Romana Pešková,
školní metodici prevence